

HABKA BARAYFASIGA DUGSIGA (SCHOOLS' PRIVACY POLICY)

SU'AALAHA BADANAA LA ISWEYDIIYO – MACLUUMAADKA WAALIDIINTA

Schools' Privacy Policy wuxuu la socodsiiyaa bulshada dugsiga in macluumaadka ku saabsan ardada in la wadaagi karo si loo fuliyo hawsha asaasiga ah ee waxbarida iyo kaalmaynta ardadeena.

Schools' Privacy Policy wuxuu asaasay qaabka 'baahida lagu ogaado' taas oo shaqaalaha dugsigu la wadaagaan macluumaadka ku saabsan ardada iyo shaqaalaha kale ee raba inay ogaadaan taas oo qayb ka ah doorkooda. Tani waxay ka tarjumaysaa (Victorian privacy law).

Yaa habkani khuseeyaa?

Nadaamyadu waxay khuseeyaan dhamaan bartamaha iyo tuulooyinka iyo shaqaalaha dugsiga kuwaas oo ay ku jiraan shaqaalaha, macalimiinta, macalimiinta booqanaya kuwaas oo ay ku jiraan maamulayaasha, macalimiinta, shaqaalaha maamulka, shaqaalaha bulshada, shaqaalaha nabad qabka, kalkaalisoooyinka caafimaadka, (Student Support Service officers - SSSOs) iyo dhamaan kuwa ka shaqeeya caafimaadka. Taas macneheedu waxa weeye 'waxaad u baahan tahay inaad ogaato' qaab dhismeedka hoose wuxuu khuseeyaa shaqaalaha dugsiga, ama ha ahaadeen shaqaale, adeeg bxiyayaal (kunturaadlayaal) ama wakil (lacag ha qaateen ama yaanay qaadane) oo (Department of Education and Training.)

Waxaad u baahan tahay inaad ogaato

Dhamaan shaqaalaha dugsiga, waa awooda, waajibna ku tahay, inay la wadaagaan macluumaadka ku saabsan, ardayga shaqaalaha 'u baahan inay ogaadaan macluumaadka si loogu suurageliyo dugsigu in uu

- **waxbar** ardayga (taas oo ay ku jirto qorshaynta baahiyaha shakhsiyeed ama wax ka qabashada caqabadaha waxbarashada)
- **kaalmay** ardayga xag bulsho iyo xagga samaqabka niyadeed iyo caafimaad
- fulinta waajibaadka sharciga ah, kuwaas oo ay ku jiraan:
 - qaadista talaabooyin maangal ah si hoos loogu dhigo khatarta **taas oo macquula inay u keento khatar la saadaalin karo** ardayga, ardayda kale shaqaalaha ama dadka soo booqanaya (duty of care)
 - u samaynta **sixitaan maangal** ah iinta ardayga (anti-discrimination law)
 - bixinta **goob shaqo oo la xaqiijiyey** (occupational health and safety law).

Fadlan ogsoonow: (Child and Family Violence Information Sharing Schemes) waxay ogolaadaan ururo la sharaxay si ay isula wadaagaan macluumaadka qarsoodiga ah si kor loogu qaado samaqabka iyo amaanka ilmaha, ama loo qiimeeyo ama loo maareeyo khatarta rabshada qoyska. Dugsiyada Fiktooriya iyo adeegyo kale oo kala duwan oo hoos yimaada hawlahaan. Macluumaad intaas ka badan, ka eeg: <https://www.vic.gov.au/information-sharing-schemes-and-the-maram-framework>.

Yaa go'aamiya yaase 'u baahan inuu ogaado'?

Iyada oo ku xiran maamulaha taladiisa, xubin kasta oo shaqaalaha ka mid ah wuxuu go'aan ka gaaraa qofka u baahan inuu ogaado macluumaad ku lug leh ee ku saabsan arday, iyada oo ku xiran baahida loo qabo qaab-hawleedka.

Wadaagida macluumaadka ku lugta ku leh ee ay hayaan shaqaalaha kale kuwaas 'oo u baahan inay ogaadaan' aad ayay uga duwan tahay sheekada aan macnaha lahayn ama xanta.

Shaqaalaha dugsiga waxaa lagu aaminay macluumaad aad u badan oo muhiima oo ku saabsan ardada. Shaqaalaha waxaa waajib ku ah inay u xafidaan macluumaad xasaasi oo ixtiraam

leh, oo aanay la wadaagin macluumaadkaas aan wax ku salaysan jiritaanka baahida ogaanshaha.

Macluumaadkee iyo diiwaankee loo gudbin karaa ardayga dugsigiisa cusub?

Marka ardayga la aqbaloo, xawilidiisuna tahay in meel loo bedelayo ama laga bedelayo dugsiga kale (xukuumada Fiktooriya, aan-xukuumad ahayn iyo/ama dawlad goboleed), bedelaada dugsigooda hadda ah ku saabsan ardayga dugsiga cusub. Macluumaadkaas waxaa ku jiri kara koobiyada diiwaanada dugsiga ardayga, oo ay ku jiraan wixii caafimaadka ah, samaqabka ama macluumaadka amaanka la xiriira.

Ka raalinoqoshada waalidka looma baahna si loo xawilo macluumaadkaan u dhexeeya dugsiyada xukuumada Fiktooriya marka arday loo bedelayo ama kaga bedelayo dugsiyada aan xukuumiga ahayn ee Fiktooriya, kuwaas oo ay ku jiraan dugsiyada kaatooliga ah ama dugsiyada Dawlad goboleeyada.

Maamulayaasha (ama wakiilada amran) ayaa go'aamin doona macluumaadka la siinayo dugsiga ilmuhu u socdo iyada oo ku salaysan 'baahida ogaanshaha' qaabka iyaga la weydiinayo:

Macluumaadkee ayuu dugsiga loo bedelayaa u baahan yahay 'baahida ogaanshaha' si hagaag loogu baro ama lagu kaalmeeyo ardayga, loona fuliyo dugsiga waajibaadkiisa sharciyeed?

Qaabdhismeedka 'BAAHIDA OGAANSHAHA'

Waajibaadka daryeel

Dugsiga waajibaadkiisa daryeel ee ardada macneheedu waxa weeye in maamulaha ama xubin kale oo kooxda hogaamineed u baahan yihiin inay ogaadaan wixii ku saabsan **wax kasta oo ah khatar macquula oo muuqan karta qof** uun sababtuna tahay dabeecada ardayga, iinta, xaallada qoyska ama xaallad kasta oo xiriir la leh ardayga.

Tusaale ahaan, shaqaalaha waxaa waajib ku ah in loo **sheego maamulaha** ama xubin kale oo kooxda maamulka dugsiga haddii ay jirto xaallad la saadaalin karo oo macquulla ardayga dartiis.

- muujinta dabeecad rabshad wadarta

- waa dhibane ama abuuraha xoog sheegashada, weerarka ama dagaal ama dabeecad galmood oo aan haboonayn
- leeyahay qiiro, arrimaha wax-is-yeelida ama samaqabka

Maamuluhu wuxuu markaas ka dib la wadaagi doonaa macluumaadka khuseeya shaqaale kale oo kasta oo u baahan inuu ogaado sababtoo ah way la shaqeeyaan, kormeeraan, ardayga. Shaqaaluhu waa inuu siiyaa maamulaha macluumaad ku filan oo xiriir la leh si ay si wanaagsan u gutaan hawshooda daryeel – sidaas darteed maamuluhu wuxuu waajibaadkooda daryeel.

Muhiim ahaan, marka ay jirto khatar muuqata oo la arki karo, shaqaaluhu waa inay ku shaqeeyaan macluumaad lana wadaagaan macluumaadka shaqaalaha kale kuwaas oo "u baahan inay ogaadaan", xataa haddii ardayga ama waalidku ay weydiistaan in macluumaadka aan cid lala wadaagin.

Qaanuunka lidka-takoorida Anti-discrimination law

Waajibaadka dugsiga inuu siiyo **dib-habayn maangal ah** (iyada oo aan ku xirnayn ama xaq ha u lahaadeen sida waafaqsan (Program for Students with Disabilities) taas oo macneheedu tahay macluumaadka ay khusayso oo ku saabsan iinta ardayga ama baahidiisa waa in lala wadaagaa shaqaalaha la shaqeeya oo kormeera ardada.

Tani waxay u baahan tahay inay u suurtageliso dugsiga inuu sameeyo dib u qaabayn maangal ah, ka dibna hirgeliyo dib u habayntaan.

Tani waxay kaloo u baahan tahay inay buuxiso waajibaadka daryeelka ardaygaas (tusaale ahaan, arday qaba xaallad caafimaad kaas oo laga yaabo inuu u baahan yahay daaweyn).

Tan macneheedu waxa weeye macluumaadka ku lugta leh waxaa waajiba in lala wadaago dhamaan shaqaalaha la shaqeeya ama kormeera ardaygaas, si loogu suurtageliyo iyaga inay:

- fahmaan iinta ardayga iyo sida ay u saamayso waxbarashadooda iyo samaqabka ama samaqabka shucuureed
- hirgelinta dib u habayn maangal ah ee dugsiga, taas oo ay ku jirto fahanka dhamaan talooyinka lagu taliyey oo ay sameeyeen dhakhaatriirta daaweynaysa ardayga.

Nadaamka dugsiga ay khusayso sida samaqabka siyaasadeed iyo nadaamyada dabeecadeed in ay raaceen shaqaalaha dugsigu markay la macaamilayaan waalidka. Booqo dugsigaaga websaytkiisa wixii ku saabsan nadaamyada (policies).

Macluumaad intaas ka badan oo ku saabsan nadaamyada iyo wax ka qabashada macluumaadka shakhsiyeed, la hadal shaqaalaha dugsiga ama kala xiriir (DET Privacy Officer):
privacy@education.vic.gov.au.